

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «СТАДНЮК ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 30922/05)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

27 листопада 2008 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Стаднюк проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. Райт Маруст (Rait Maruste), Голова,
п. Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
п. Володимир Буткевич (Volodymyr Butkevych),
пані Ренате Ягер (Renate Jaeger),
пані Ізабель Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefevre),
пані Миряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),
пані Здравка Калайджиєва (Zdravka Kalaydjieva), судді,
та п. Стефен Філліпс (Stephen Phillips), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 4 листопада 2008 року,
вносить таке рішення, що було прийняте в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 30922/05), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України пані Стаднюк Оленою Яківною (далі — заявниця) 9 серпня 2005 року.
2. Заявниця була представлена п. М. Стаднюком, адвокатом, що практикує у м. Києві. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Юрієм Зайцевим.
3. 11 жовтня 2007 року Суд вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до положень пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилась у 1931 році та проживає у м. Андрушівка Житомирської області, Україна.
5. Рішенням Андрушівського районного суду від 8 грудня 2000 року було зобов'язано стягнути з пана Я. на користь заявниці 700 грн компенсації за спричинену їй паном Я. матеріальну та моральну шкоду. Це рішення набрало законної сили, відкрито виконавче провадження. Подальша інформація з приводу виконання цього рішення відсутня.
6. У лютому 2002 року заявниця подала позов до Богунського районного суду м. Житомира, оскаржуючи бездіяльність відділу державної виконавчої служби Богунського районного управління юстиції у ході виконання рішення від 8 грудня 2000 року та вимагаючи відшкодування матеріальної та моральної шкоди, якої вона зазнала в результаті невиконання.
7. 17 квітня 2003 року Богунський районний суд частково задовольнив позов заявниці та зобов'язав відповідача сплатити їй 450,39 грн¹. Заявниця не оскаржила дане рішення.
8. 21 листопада 2003 року відділом державної виконавчої служби Богунського районного управління юстиції м. Житомира було відкрито виконавче провадження. Згодом виконавчий лист був переданий на виконання до відділу примусового виконання рішень державної виконавчої служби Житомирської області.
9. У ході виконавчого провадження відділ примусового виконання рішень державної виконавчої служби Житомирської області звернувся до Богунського районного суду м. Житомира з клопотанням про заміну боржника за рішенням від 17 квітня 2003 року з відділу державної виконавчої служби Богунського районного управління юстиції м. Житомира на територіальне управління Державного казначейства України. 28 жовтня

¹ На момент винесення рішення приблизно 66,55 євро.

2004 року суд відмовив у задоволенні цього клопотання. Заявниця не була присутня на цьому засіданні.

10. 21 травня 2004 року Державним казначейством України у відповідь на запит заявниці було повідомлено, що у 2004 році Державним бюджетом України не передбачено коштів на виплату компенсацій за шкоду, завдану працівниками державної виконавчої служби.

11. В період з липня 2004 року до квітня 2006 року відділом примусового виконання рішень державної виконавчої служби Житомирської області декілька разів зупинялось та відновлювалось виконавче провадження з виконання рішення суду від 17 квітня 2003 року. Постановою від 18 квітня 2006 року державним виконавцем відділу примусового виконання рішень державної виконавчої служби Житомирської області у зв'язку з ліквідацією боржника було закінчено виконавче провадження за рішенням від 17 квітня 2003 року. Очевидно, заявниця не оскаржувала цю постанову.

12. Рішення від 17 квітня 2003 року залишається невиконаним.

II. НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

13. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні «Ромашов проти України» (Romashov v. Ukraine), № 67534/01, пп. 16–19, від 27 липня 2004 року.

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

14. Заявниця скаржилась за пунктом 1 статті 6 Конвенції на надмірну тривалість провадження за позовом до державної виконавчої служби та за статтею 1 Першого протоколу на тривале невиконання рішення суду від 17 квітня 2003 року. У відповідних частинах вказані положення передбачають наступне:

Пункт 1 статті 6 Конвенції

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

A. Щодо прийнятності

15. Уряд стверджував, що заявниця не вичерпала всі національні засоби юридичного захисту, оскільки вона не оскаржила постанову відділу примусового виконання рішень державної виконавчої служби Житомирської області від 18 квітня 2006 року. Уряд також наполягав, що заявниця не проявила належну сумлінність під час провадження в Богунському районному суді за клопотанням Богунського відділу державної виконавчої служби про заміну сторони виконавчого провадження з відділу державної виконавчої

служби Богунського районного управління юстиції м. Житомира на територіальне управління Державного казначейства України (див. пункт 9). Стосовно цього Уряд доводив, що заявниця більше не зацікавлена у виконанні рішення.

16. Заявниця оскаржила ці зауваження.

17. Суд зазначає, що у даній справі на користь заявниці було винесено судові рішення проти держави, яке набрало законної сили та підлягає виконанню. Суд нагадує, що не слід вимагати від особи, яка в результаті судового провадження отримала право вимоги до держави, обов'язок надалі ініціювати процедуру примусового виконання з метою отримати належне за рішенням суду («Лізанець проти України» (*Lizanets v. Ukraine*), № 6725/03, п. 43, від 31 травня 2007 року та прецедентна практика з цього питання). Також заявниця не була зобов'язана вчиняти будь-які інші дії, наприклад, дії для заміни у ході виконавчого провадження боржника з одного державного підприємства на інше (див., *mutatis mutandis*, «Васильєв проти України» (*Vasylyev v. Ukraine*), № 10232/02, пп. 24–31, від 21 червня 2007 року). Таким чином, заявниця не повинна була знов ініціювати відкриття виконавчого провадження, яке було відкрито до того, як відбулася зміна структури державного органу. Більш того, заявниця не повинна була знов ініціювати відкриття закінченого виконавчого провадження та оскаржувати постанову про закінчення

останнього. Жодна з цих дій не звільняє державу від обов'язку виконати остаточне рішення, винесене проти неї.

18. Суд робить висновок, що скарги заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу не є очевидно необґрунтованими у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вони не є неприйнятними за будь-яких інших підстав. Отже, вони мають бути оголошені прийнятними.

В. Щодо суті

19. В своїх зауваженнях Уряд визначав, що не було порушення положень Конвенції по відношенню до заявниці. Уряд також наполягав, що державні органи вживають всі передбачені законом заходи для виконання рішення у даній справі.

20. Заявниця не погодилась із зауваженнями.

21. Суд зазначає, що судовий розгляд та виконавче провадження є відповідно першою і другою стадіями одного провадження (див. «Скордіно проти Італії» (*Scordino v. Italy*) (no. 1) [GC], no. 36813/97, п. 197, ЄСПЛ 2006+...). Таким чином, виконавче провадження не має бути відокремлене від судового і ці обидва провадження мають розглядатися як цілісний процес (див. «Джорж Естіма проти Португалії» (*Estima Jorge v. Portugal*), рішення від 21 квітня 1998 року, Reports of Judgments and Decisions 1998+II, п. 35, та «Сіка проти Словачії» (*Sika v. Slovakia*), № 2132/02, пп. 24–27, 13 червня 2006 року).

22. Суд зазначає, що розгляд справи заявниці національним судом тривав з лютого 2002 року до 17 квітня 2003 року, коли Богунський районний суд м. Житомира задовольнив позов заявниці. Отже, тривалість судового провадження становить один рік та два місяці і не вбачається жодного періоду бездіяльності, який стався з вини національного суду.

23. Проте рішення від 17 квітня 2003 року залишається невиконаним протягом п'яти років та шести місяців.

24. Суд повторює, що він вже встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу у справах, подібних до цієї (див., серед іншого, вищезазначене рішення «Войтенко проти України» (*Voytenko v. Ukraine*), пп. 43 та 55, та нещодавнє «Лисенко проти України» (*Lysenko v. Ukraine*), № 18219/02, п. 26, від 7 червня 2007 року). Суд не вбачає жодної підстави відходити від своєї прецедентної практики.

25. Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу стосовно тривалого невиконання рішення, винесеного національним судом на користь заявниці.

II. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

26. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

27. Заявниця вимагала заборгованість, яка досі їй належить за рішенням національного суду від 17 квітня 2003 року по відшкодуванню матеріальної шкоди. Також вона вимагала 3000 євро відшкодування моральної шкоди.

28. Уряд стверджував, що він не піддає сумніву необхідність виконання рішення, винесеного на користь заявниці. Однак Уряд вважає вимоги заявниці про відшкодування моральної шкоди надмірними та необґрунтованими.

29. Суд зазначає, що Уряд, безсумнівно, все ще має невиконане зобов'язання виконати рішення, про яке йдеться. Суд також дотримується думки, що заявниця зазнала моральної шкоди в результаті встановлених порушень. Вирішуючи на засадах справедливості відповідно до статті 41 Конвенції, Суд присуджує заявниці 450 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

30. У даній справі заявниця не висунула жодних вимог щодо відшкодування судових витрат. Суд, таким чином, нічого не присуджує.

C. Пеня

31. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною.

2. *Постановляє*, що у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що у цій справі було порушення статті 1 Першого протоколу.

4. *Постановляє*, що:

а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці:

— заборгованість, яка досі їй належить за рішенням від 17 квітня 2003 року;

— 450 (чотириста п'ятдесят) євро відшкодування моральної шкоди. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цієї суми;

б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткових пункти.

5. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено у письмовій формі 27 листопада 2008 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. ФІЛІПС
Секретар секції
(підпис)

Р. МАРУСТ
Голова секції
(підпис)